

БӨЛІМ: БАЛАБАҚША

Біртұтас тәрбие: мейірімділік - адамгершіліктің негізі

ЖАРИЯЛАНДЫ
23.12.2024СІЛТЕМЕ
https://bilimger.kz/173514/

Жамал Маржан Данабекқызы

Лауазымы: Тәрбиеші

Түркістан облысы, Қазығұрт ауданы

«Күншуақ» бөбекжай балабақшасы ЖШС

Кіріспе: Балабақша – баланың тұлғалық дамуының негізі қаланатын орын, ол жерде балалар өзара қарым-қатынас жасауды, адамдармен бірге өмір сүруді үйренеді. Ал осы үрдістің басты құралы – мейірімділік. Біртұтас тәрбие жүйесінде мейірімділік жастарға әлеуметтік жауапкершілік пен азаматтық борышты сезінуге көмектеседі. Бұл болашақ ұрпақтың үйлесімді және өнегелі болуына ықпал етеді. Мейірімділік қасиетін сіңірген бала үлкен өмірде тек өзі үшін ғана емес, қоғам үшін де пайдалы адам болары сөзсіз.

Мейірімділік тек жеке тұлғаның ғана емес, қоғамның да дамуына үлкен әсер етеді. Бұл қасиет қоғамдағы жанашырлықты, адамдар арасындағы сенімділік пен татулықты нығайтады. Әр адам өз өмірінде мейірімділік көрсетсе, жалпы әлемде жақсылықтың таралуына септігін тигізеді.

Біртұтас тәрбиедегі мейірімділіктің рөлі.

Біртұтас тәрбие жүйесінде мейірімділік адамның өз бойынан ең бірінші қалыптастыруы тиіс қасиет болып табылады. Адамның сыртқы дүниеге, өзгелерге деген қатынасын білдіретін бұл қасиет оның өмірлік ұстанымына айналады. Егер мейірімділік бала кезден бастап дамытылса, онда ол жеке тұлғаның қалыптасуына, әлеуметтік ортада үйлесімді қарым-қатынастар орнатуға көмектеседі. Мейірімділік тек күнделікті өмірде өзге адамдарға жасалатын жақсылықтарды ғана білдірмейді. Ол сонымен қатар өзін-өзі тәрбиелеуді, өз кемшіліктерін мойындауды және олармен жұмыс жасауды да қамтиды. Бұл тәрбие түрі баланың өзіне, қоршаған ортаға және жалпы әлемге деген дұрыс көзқарасты қалыптастыруға көмектеседі.

Мейірімділік тәрбиесінің негізі.

Мейірімділіктің алғашқы сабақтары балабақшада беріледі. Балабақшада әр баланың өз орнын табуына, оның жеке басын құрметтеуге ерекше көңіл бөлінеді. Мұнда балалар бір-біріне қолдау көрсетуді, өзгелердің эмоцияларына сезімтал болуды үйренеді. Бұл процесс ойындар мен іс-шаралар арқылы жүзеге асырылады. Балалар топтасып ойнап, бірге тапсырмаларды орындап, бір-бірінің жетістіктеріне қуанып, қиындықтармен бөліседі.

Балабақшада мейірімділікке тәрбиелеу үшін түрлі әдіс-тәсілдер қолданылады. Балаларға түрлі әңгімелер мен ертегілер, мысалдар арқылы мейірімділік пен қайырымдылықтың маңыздылығы түсіндіріледі. Сондай-ақ, әрбір балаға өз сезімдерін ашық білдіруге, өзінің достарына көмектесуге, оларды тыңдауға үйретіледі. Бұл балаларға мейірімді болудың қаншалықты маңызды екенін сезіндіреді.

Тәрбиеші мен балалардың өзара байланысы

Балабақшада тәрбиеші балаларға мейірімділік, түсіністік, өзара құрмет сияқты адамгершілік құндылықтарды үйрететін басты тұлға болып табылады. Тәрбиеші баланың жеке басын сыйлап, оның сезімдерін түсініп, дұрыс бағытта бағыт береді. Балалар тәрбиешісінің әрекеттеріне қарап, мейірімділік пен жақсы қарым-қатынастың үлгісін көреді.

Тәрбиешінің мейірімділігі, түсінігі, әділдігі – балалардың мінез-құлқына тікелей әсер етеді. Егер тәрбиеші өзінің іс-әрекетінде әрқашан мейірімді болса, балалар да осы қасиетті бойларына сіңіреді. Балабақшадағы мейірімділік тәрбиешінің сөзінен ғана емес, оның ісінен де көрінуі қажет. Тәрбиеші әр баланы тыңдай отырып, олардың пікірлеріне құрметпен қараған кезде, балалар өздерін маңызды сезініп, мейірімділікке ұмтылады.

Мейірімділікті дамыту жолдары

Балабақшада балаларды мейірімділікке тәрбиелеудің бірнеше жолдары бар. Олардың арасында:

- 1. Ойындар мен топтық іс-шаралар.** Балаларға бір-біріне көмек көрсетуге, достық қарым-қатынас орнатуға арналған ойындар ұйымдастыру. Мұндай ойындар балаларды бір-біріне деген қамқорлық пен ұқыптылыққа тәрбиелейді.
- 2. Әңгімелер мен ертегілер.** Мейірімділік туралы ертегілер мен әңгімелер оқыту арқылы балаларға осы құндылықтың мәнін түсіндіру. Мысалы, «Ертегіде қасқырдың жылы жүрегі» сияқты әңгімелер арқылы мейірімділік, көмек көрсету, достық туралы түсінік беріледі.
- 3. Тыңдау және құрмет көрсету.** Балалар өзара пікірталас жүргізген кезде, бір-бірін тыңдап, құрметпен қарауды үйренеді. Тәрбиешінің балаларға құрмет көрсетуі олардың бір-біріне деген мейірімділік сезімін арттырады.

4. **Қолдау көрсету және ынталандыру.** Әрбір бала өз жетістіктері мен күш-жігері үшін мақтау мен қолдауды сезінуі керек. Бұл оларды өзара көмек көрсетуге, мейірімді болуға ынталандырады.

Қорытынды

Мейірімділік – бұл әр адамға табиғатынан берілген асыл қасиет. Балабақшада осы қасиетті балаларға дарыту, оларды мейірімділікке тәрбиелеу – болашақ ұрпақты тәрбиелеудегі маңызды міндеттердің бірі. Мейірімділік балаларға тек жақсы адам болуды ғана емес, сонымен бірге қоғамда татулық пен түсіністік орнатуды үйретеді. Ал балабақша – осы асыл қасиеттердің алғашқы сабақтарын алатын мектеп. Мейірімділікпен өсіп-өнген балалар әлемге жылулық пен жақсылық алып келеді.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. Ж.Қ.Дүйсенова, Қ.Н.Нығметова. Балалар психологиясы. – Алматы, 2012.
2. Меңжанова А. «Мектепке дейінгі педагогика»-Алматы.
3. Біртұтас тәрбие бағдарламасы.
4. Интернет желісі.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.